

Б/Н-1 Віз 09.07.2015р.

Полховен

Національна рада України
з питань телебачення і радіомовлення

Щодо розповсюдження телепрограм, які входять до складу
універсальної програмної послуги

До профільних асоціацій провайдерів програмної послуги надходять звернення від провайдерів, які занепокоєні зміною українськими мовниками ТОВ «Міжнародна комерційна ТРК» (ICTV), ТОВ «Новий канал» (Новий канал), ПрАТ «Міжнародний Медіа Центр-СТБ»(СТБ) політики розповсюдження телепрограм, які входять до складу універсальної програмної послуги (УПП).

З 01.03.2015 р. виключні права на укладання ліцензійних договорів на право ретрансляції телепрограм ICTV, Новий канал, СТБ були передані компанії ТОВ «СТАРЛАЙТ ДІДЖИТАЛ». Новий представник правовласників змінив політику розповсюдження телепрограм, зокрема йдеться про встановлення щомісячної ліцензійної плати за використання телепрограм, що входять до складу УПП, що свідчить про перехід групи каналів з рекламної до змішаної (рекламна і «pay TV») моделі бізнесу телебачення.

У зв'язку з цим провайдери програмної послуги опинилися в ситуації, коли з одного боку вони зобов'язані розповсюджувати телепрограми УПП на виконання Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (надалі - Закон), з іншого - виникає необхідність придбання прав на ретрансляцію телепрограм.

Укладення угод на цей час ускладнюється непорозумінням між представниками двох видів діяльності у сфері телебачення і радіомовлення: УПП - це право або обов'язок провайдера? Якщо це право, використання УПП залежить від особистого бажання щодо співробітництва шляхом укладення угоди. Якщо УПП - це обов'язок, то навіщо придбавати права?

Визначення універсальної програмної послуги наведено в Законі України «Про телебачення і радіомовлення» N 3759-XII від 21 грудня 1993 року в редакції закону N 3317-IV від 12 січня 2006 р. зі змінами та доповненнями, який відповідно до Конституції України та Закону України «Про інформацію» регулює відносини, що виникають у сфері телевізійного та радіомовлення на території України, визначає правові, **економічні**, соціальні, організаційні умови їх функціонування, спрямовані на реалізацію свободи слова, прав громадян на отримання повної, достовірної та оперативної інформації, на відкрите і вільне обговорення суспільних питань.

Згідно ст. 1 Закону **«універсальна програмна послуга - обов'язкове забезпечення абонентам можливості перегляду пакета програм у складі програм телерадіоорганізацій, які відповідно до ліцензій здійснюють наземне ефірне мовлення на території розташування відповідної багатоканальної телемережі, за винятком випадків застосування абонентами індивідуальних приймальних приладів або систем».**

Відповідно до п.п. б п.6 ст. 40 Закону **«пакет (пакети) програм універсальної програмної послуги в населеному пункті (населених пунктах) та/або на території (територіях), де передбачається надання програмної послуги, затверджується Національною Радою України з питань телебачення і радіомовлення та визначаються в ліцензії провайдера програмної послуги».**

Порядок надання універсальної програмної послуги провайдерами програмної послуги також чітко визначений ст. 39 Закону.

Відповідно до п. 9 ст. 39 провайдер **«зобов'язаний забезпечити усім абонентам можливість отримання програм універсальної програмної послуги та включити такі програми до всіх пакетів програм. Для розповсюдження програм універсальної програмної послуги провайдер не зобов'язаний укладати договори з відповідними телерадіоорганізаціями».**

Тобто, Закон містить правову норму, яка дозволяє провайдером програмної послуги не укладати договори з відповідними телерадіоорганізаціями для розповсюдження програм універсальної програмної послуги.

У той же час, відповідно до п. 1 ст. 47 Закону, використання програм чи передач інших телерадіоорганізацій здійснюється відповідно до Закону України «Про авторське право та суміжні права».

Згідно до п. 2 ст. 41 Закону «Про авторське право і суміжні права» майнові права організації мовлення можуть передаватися (відчужуватися) іншим особам на підставі договору, в якому визначаються спосіб і строк використання програми мовлення, розмір і порядок виплати винагороди, територія, на яку розповсюджуються передані права, тощо.

Зазначене підтверджується статтями 1107-1109 Цивільного кодексу України, якими встановлено, що розпорядження майновими правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі договорів.

Тобто, існує певна правова колізія щодо застосування правових норм відносно використання телепрограм, що входять до складу УПП.

Відповідно до листа Міністерства юстиції України 26.12.2008 N 758-0-2-08-19 щодо практики застосування норм права у випадку колізії, «колізія норм права вирішується шляхом вибору того нормативного акта, який має бути застосований до конкретного випадку (юридичного факту)». У листі Мінюсту, серед іншого, зазначено, що «при розбіжності між загальним і спеціальним нормативно-правовим актом перевага надається спеціальному, якщо він не скасований виданим пізніше загальним актом».

Таким чином, обов'язок укладення угоди провайдера програмної послуги на використання телепрограм, які включені Національною радою до складу УПП є спірним питанням.

Зважаючи на те, що листи міністерств не встановлюють норм права і мають лише інформаційний характер, просимо Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення надати інформаційне роз'яснення:

1. Чи є Закон України «Про телебачення і радіомовлення» спеціальним законодавством для врегулювання діяльності провайдерів програмної послуги?
2. Чи виникає обов'язок у провайдера програмної послуги ретранслювати телепрограми, які включені до складу УПП, якщо провайдером програмної послуги не укладено договору з представником правовласника на придбання права на ретрансляцію телепрограм?

Віце-президент Асоціації правовласників та постачальників контенту

Наталія Клітна

Директор з правових питань Асоціації «Укртелемережа»

Ольга Чорна

Генеральний директор Співки кабельного ТБ України

Олександр Швець

Директор Співки операторів телекомунікацій м. Одеси та Одеської області

Станіслав Ясиневич

Директор Всеукраїнської асоціації операторів кабельного ТБ і телеінформаційних мереж

Галина Полхович